فرهیختگان
دانشگاه
WWW.FDN.IR | شماره ۴۰۵۵ | پنجشنبه ۲۱ دی ۱۴۰۲

دکتر طهرانچی در «نشست علمی تبیینی دانشگاه و جبهه مقاومت»:

جلوه مکتب مقاومت در دانشگاه با علم و حکمت است

«فرهیختگان» ۲۶ چهره دانشگاهی شهید فلسطینی را معرفی می‌کند

نخبه‌کشی در غزه

اساتید دانشگاه در بیستمین نشست خانه گفت‌وگو چه گفتند؟

جهان پساصهیونیسم با گفتمان جدید در حال شکل‌گیری است

دانشجویان کشورهای جبهه مقاومت در همایش شهید القدس از میراث شهید سلیمانی گفتند

متعهدیم به راه حاج قاسم برای آینده‌ای بهتر

دکتر طهرانچی در «نشست علمی تبیینی دانشگاه و جبهه مقاومت»:

جلوه مکتب مقاومت در دانشگاه با علم و حکمت است

دکتر محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در «نشست علمی تبیینی دانشگاه و جبهه مقاومت» که عصر روز گذشته در سازمان مرکزی برگزار شد، گفت: «معاونان فرهنگی دانشگاه آزاد سرداران فرهنگ این دانشگاه هستند که برای تحقق اهداف دانشگاه در عرصه فرهنگی در یک جهاد بزرگ حضور دارند.» دکتر طهرانچی به ارائه مطالبی درخصوص دانشگاه و مکتب مقاومت پرداخت و افزود: «بین دو موضوع دانشگاه به‌عنوان مکتبخانه دانشی و مکتب مقاومت به‌عنوان یک محور ایمانی در ظاهر امر هیچ ارتباطی میسر نیست اما قصد دارم در تبیین این موضوع که مکتب مقاومت صرفا یک مکتب ایمانی نبوده بلکه مکتبی با لحاظ مباحث چندگانه است، مسائلی مطرح کنم. بنابراین بین این دو موضوع تضادی وجود ندارد.» رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با طرح سوالی مبنی بر اینکه محور دانشگاه دانشجوست یا دانش، تصریح کرد: «در این زمینه نظریه‌های متفاوتی وجود دارد. برخی نظریه‌ها تاکید دارند دانشگاه فردی است و برخی دیگر اعتقاد دارند دانشگاه اجتماعی است. اساسا موضوع مهم این است آیا دانش معیار است یا دانشگاه؟ در نظامات رتبه‌بندی ظاهرا به سمتی رفته‌ایم که دانش به معیار تبدیل شود به این ترتیب هنگامی استاد از سطح مربی ارتقا پیدا می‌کند، مفروضاتش این است که باید در دانش برجسته بوده و بتواند دانش خوب تولید کرده و سازمان دانش را قوام بخشد. به همین دلیل دانش به معیار ارتقا تبدیل شده و ما اصل محور را فراموش کرده‌ایم.»

وی خاطرنشان کرد: «این موضوع در قرآن نیز مورد تاکید قرار گرفته به این ترتیب درست است که دانش عزیز است اما انسان‌محوری و تعالی فردی و اجتماعی بسیار مهم‌تر است. درواقع هدف دانشگاه، تعالی انسان در دنیا و آخرت است که در این خصوص آیات ۱۱ سوره مبارکه مجادله (يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ)، آیه ۱۰ سوره مبارکه فاطر (مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ) و آیه ۲۰۱ سوره مبارکه بقره (وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً) نیز به این موضوع تاکید ویژه داشته‌اند. دانشگاه، تلاقی دهنده دانش، فناوری و جامعه با هدف تعالی بشر است که باید به آن توجه شود.

دکتر طهرانچی با بیان اینکه تضادی بین موضوع دانش و دانشجو در دانشگاه وجود ندارد، گفت: «اگر در این زمینه نگاه‌ها را تصحیح کنیم، متوجه می‌شویم که بین این دو موضوع یک رفت و برگشت در جریان است و هر دو مهم هستند. نمی‌شود در دانشگاه دانشجو را رها کرد.» دکتر طهرانچی خاطرنشان کرد: «در سال ۱۳۸۳ اشتباهی رخ داد که نام وزارت فرهنگ و آموزش عالی که محور آن دانشجو بود را به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تبدیل کردیم یعنی از دانشجومحوری به دانش‌محوری حرکت کردیم. این در حالی است که لازم بود نام این وزارتخانه به وزارت فرهنگ، علم و فناوری تبدیل می‌شد. این اتفاقی بود که نتیجه آن را در بستر دانشگاه دیدیم و باعث زدودن و پاک کردن فرهنگ از سردر جایی بود که مخاطبانش می‌خواستند امر فرهنگی انجام دهند. حذف این نام در پایان دوره اصلاحات، سیاستی بود که ضربه آن در سال‌های بعد به دانشگاه وارد آمد و پس از آن فقط برای تعارفات معمول معاونت فرهنگی به دانشگاه‌ها اضافه شد.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه در غرب موضوعات و شعارهای مهمی درخصوص دانشگاه و علم وجود دارد، گفت: «ما کاری به غرب و شعارهای آن نداریم. از دیدگاه ما، دانشگاه برای تعالی فردی و تعالی اجتماعی است و این تعالی هم شامل تعالی ایمانی می‌شود و هم دانشی. این تعالی برای ما عزت به‌دنبال داشته و باعث رفعت در عمل و دانش خواهد شد.» وی تاکید کرد: «درصورتی‌که نگاه ما این باشد دانشگاه باید بستر علم، فرهنگ و فناوری باشد، می‌توانیم دانشگاه را به مکتب مقاومت وصل کنیم.»

وی با تاکید بر اهمیت اندیشه درست و کلام نیکو در قرآن کریم، گفت: «خداوند در قرآن به این موضوع در آیات ۱۰۰ سوره مبارکه مائده (قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) و آیات ۲۴ تا ۲۷ سوره مبارکه ابراهیم (أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ * تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ * وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ * يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ) اشاره و تاکید کرده کلام طیب به شما ثبات قدم می‌دهد و سپس می‌توانید بودن و مقاومت را از این امر استخراج کنید.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه دو تعریف برای دانشگاه وجود دارد، اظهار داشت: «یک نگاه به دانشگاه این است آنچه در جریان خلقت صورت می‌گیرد، نتیجه عصیان بشر است. نگاه دیگر این است اساسا علم یقین‌آور است و یقین به ما عبودیت می‌دهد. پس بین یقین و عبودیت رابطه وجود دارد و علم ارزش دارد و اساسا ارزش انسان به علم مربوط به قبل از به این دنیا آمدن انسان است.» وی افزود: «نگاه دیگری وجود دارد و در باب دوم آیه ۱۶ و ۱۷ سفر پیدایش در عهد عتیق انجیل آمده است: «خداوند آدم را امر فرموده و گفت از همه درختان باغ بی‌ممانعت بخور اما از درخت معرفت نیک و بد زنهار نخوری زیرا روزی که از آن خوردی، هر آینه خواهی مرد.» این نگاه نمی‌تواند با مکتب مقاومت ارتباطی بگیرد یا تعریفی که ما از انسانیت داریم، ارتباطی ندارد؛ چراکه ما مفتخریم به اینکه وقتی خداوند ما را به این دنیا آورد، ابزار شناخت را نیز به ما داد.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه بشر مسلح به علم شد و براساس آن تمدن ساخت، گفت: «البته تمدن‌هایی که توسط بشر ساخته شد، قوام نیافت و این یک سوال مهم است که بشر از خداوند دارد چرا وقتی به ما ابزار کسب علم دادی و ما براساس آن تمدن ساختیم، نمی‌توانیم تمدن را نگه داریم و نتیجه آن بمب‌ها و سلاح‌های عجیب و غریب شده است. خداوند در پاسخ می‌فرماید: «فَمَا أَغْنَى عَنهم سَمعُهم وَلَا أَبصَرُهم وَلَا أَفْدَتُهم مِّن شَيءٍ إِذ كَانُوا يَجحَدُونَ بِـَايَتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَستَهزِءُونَ» یعنی یک موضوع مهم دیگر در کنار علم وجود دارد اگر آن موضوع نتواند با علم درگیر شود، نمی‌تواند منشأ سعادت شود. رئیس دانشگاه آزاد ادامه داد: «بسیاری تمدن‌ها وجود داشتند که به سبب ظلمی که کردند، نابود شدند. همین سرنوشت برای رژیم صهیونیستی نیز پیش‌بینی شده؛ چراکه به‌صورت آشکار ظلم می‌کند و این یک وعده الهی است. خداوند به این موضوع در آیات سوره مبارکه الحج اشاره کرده و می‌فرماید: «فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَشِيدٍ.» همچنین خداوند تاکید می‌کند تعجب نکنید عده‌ای مسائل روشن را نمی‌بینند. اینها قدرت خردورزی و نظریه دارند، قدرت درک و مشاهده دارند، به ظاهر می‌بینند اما درواقع نمی‌خواهند متوجه شوند. این دسته افراد همان کسانی هستند موضوعات غزه، سردار سلیمانی، کرمان و یمن را می‌بینند اما چون چشم دل آنها باز نیست، این موضوعات و به تبع آن مکتب مقاومت را درک نمی‌کنند. خداوند به این موضوع در آیه «أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ» به‌صورت کامل و واضح اشاره کرده است.» وی خاطرنشان کرد: «خداوند فرموده است جسم انسان که شکل گرفت؛ من از روح خودم در آن می‌دمم. وقتی روح خداوند در انسان دمیده می‌شود، از آنجا که این روح امری ربانی است، سه جلوه نفس، عقل و دل در انسان به‌وجود می‌آید و شاکله انسان شکل می‌گیرد.»

دکتر طهرانچی با تاکید بر اینکه مقاومت امری مبتنی بر کنش انسانی است، گفت: «این مقاومت پشتوانه‌اش بینش، دانش و گرایش است. در این مکتب، انسان باید بداند البته آدم‌های زیادی می‌دانند که باید جلوی رژیم صهیونیستی بایستند اما به خاطر منافعی که دارند، این کار را نمی‌کنند و حیات دنیا را به حیات آخرت ترجیح می‌دهند. بنابراین دانستن تنها مهم نیست، بلکه درک این موضوع نیز بسیار حائز اهمیت است. درواقع دنیاگرایی جلوی مقاومت را می‌گیرد. ایمان که وجود نداشته باشد، مقاومت نیز وجود نخواهد داشت. مکتب مقاومت جلوه ایمانی، دانشی و نفسانی دارد.»

رئیس دانشگاه آزاد تصریح کرد: «در برخی موارد علم و ایمان درهم وحدتی ندارند و مستقل هستند، برای مثال دل ما باور دارد اما رفتار و عمل ما متفاوت است و نشانه‌ای از مکتب مقاومت در آن نیست، یعنی بسیاری از ما زمانی که باید در مبانی دانشی جوهره تفکر مقاومت را بسازیم، این کار را نمی‌کنیم. این موضوع مهمی است که باید در این زمینه وارد عمل شد.»

وی با اشاره به موضوع عالم ملک و ملکوت گفت: «خداوند در این زمینه می‌فرماید أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ. در دین ما ملک و ملکوت درهم آمیخته و باید اصول حاکم بر سنت‌های الهی درباره انسان و پدیده‌ها را استخراج کرد و بر این مبنا تا زمانی که در دانشگاه پیچیدگی‌های عالم ملکوت درک نشده و سنت‌های الهی را در آن ورود ندهد، نمی‌توان مکتب مقاومت را انتظار داشت. دانشگاه باید رابطه بین ملک و ملکوت را ایفا کرده و درحقیقت به باطن امور ورود کند. حکمت صحبت از باطن امور است.»

دکتر طهرانچی افزود: «برخی اعتقاد دارند علم امروز که از غرب آمده و ما در دانشگاه آن را تدریس می‌کنیم، مدعی امر ملکوتی نیست و به علت‌العلل کاری ندارد و اساسا رابطه‌ای بین ملک و ملکوت قائل نیست اما ما معتقدیم ملک و ملکوت با هم ارتباط دارند. ما پیرو مکتبی هستیم که نماز صبح که امری ملکوتی است طوری تنظیم می‌شود که با فجر و طلوع آفتاب که یک امر ملکی است، هماهنگ باشد. بنابراین راه نگاه به ملکوت برای ما باز است.» رئیس دانشگاه آزاد تاکید کرد: «ورود در امر ملکی باید در کسب دانش در ما جهت داشته باشد. درواقع دانشگاهی که در آن علم و حکمت همزمان وجود داشته باشد، مکتب مقاومت نیز در آن شکل خواهد گرفت.» وی خاطرنشان کرد: «مقام معظم رهبری در تفسیر آیه ۱۱ سوره تغابن می‌فرمایند براساس این آیه؛ اگر انسان خداوند را با صفات حقیقی خدا، یعنی همان صفاتی که خود پروردگار و بندگان شایسته‌اش ما را به آن صفات هدایت کردند، بشناسد، دل انسان به حوادث عالم هدایت می‌شود. خداوند دل‌های مومن را با زوایای پنهان و مخفی زندگی که انسان نمی‌تواند آن زوایا را با عقل و فهم معمولی خودش بفهمد، هدایت می‌کند. درواقع حکمت این است که انسان حقایق عالم و آن چیزهایی که در باطن این عالم در جریان است، درک کند.» دکتر طهرانچی با تاکید بر اینکه مکتب مقاومت تنها ایستادگی جلوی رژیم صهیونیستی نیست، گفت: «مکتب مقاومت به‌معنای ایستادگی درمقابل تمام نظام سلطه است؛ برای اینکه حق را پیاده کنند، این استقامت و مقاومت درست است. مکتب مقاومت نیاز به تربیت از مدرسه و دانشگاه دارد. باید به مکتب مقاومت در دانشگاه ارزش داده شود. مقاومت یک کنش انسانی است که محصول بینش، دانش و گرایش است.»

رئیس دانشگاه آزاد تصریح کرد: «مقاومت یعنی باور داشتن و دانشگاهی که در آن بینش اعتقاد به آخرت وجود داشته باشد، می‌تواند مکتب مقاومت را درک کند. درواقع دنیاگرایی و عدم ایمان و نبودن علم باعث می‌شود مکتب دانشگاه در دانشگاه شکل نگیرد و این مسیر به یقین ختم نشود. خداوند به این موضوع در سوره النحل در آیات ۹ تا ۱۰۸ به‌طور کامل اشاره کرده است.» وی در پایان ابراز امیدواری کرد که دانشگاه بتواند با نگاهی نو در تمام مبانی فرهنگ، عاریه نبوده و در متن حرکت کند و وظیفه خود را در تحول علم انجام دهد.

دانشکده‌های فرهنگ و زندگی در دانشگاه آزاد راه‌اندازی خواهد شد

دکتر طهرانچی در نشست شورای برنامه‌ریزی ستاد راهبری علوم انسانی اسلامی با بیان اینکه ما در دانشگاه آزاد، دانشکده هنر را از سبک هنر و معماری خارج و به دانشکده هنر و رسانه تبدیل کردیم، گفت: «نگاه این دانشکده، مساله رسانه، هنر و تبلیغ است. تبلیغ دارای دو وجه «هنر» و «ابزار» است.» وی با تاکید بر اینکه زمانی شاهد خلق جامعه‌شناسی اسلامی هستیم که جامعه اسلامی را بسازیم، اظهار کرد: «تا زمانی که جامعه اسلامی را نساخته باشیم، جامعه‌شناسی اسلامی به وجود نمی‌آید. ما دو جامعه‌شناسی داریم؛ یکی جامعه‌شناسی که جامعه اسلامی را تحلیل می‌کند و دیگری جامعه‌شناسی که مبانی آن مبتنی بر سنت الهی در جوامع است.» دکتر طهرانچی ادامه داد: «دانشگاه آزاد، دانشگاه اجتماعی است و تغییرات بسیار خوبی در این دانشگاه درحال اجراست که به ذائقه برخی دوستان خوشایند نیست.»

رئیس دانشگاه آزاد با بیان اینکه نهاد علم به دو شکل کنترل می‌شود، خاطرنشان کرد: «پول و فرانهادها که سازمان‌های نشر هستند، نهاد علم را کنترل می‌کنند.» وی با تاکید بر اینکه آنچه به دانشگاه آزاد سپرده می‌شود به نحو احسن انجام خواهد داد، گفت: «مسیر سختی پیش‌رو داریم. خروج از سلطه‌های سیاسی و اقتصادی سخت و خروج از سلطه علمی فرهنگی خیلی سخت‌تر خواهد بود. جمهوری اسلامی ایران خروج از سلطه سیاسی را در ۲۲ بهمن ۵۷ تجربه کرده است. ان‌شاءالله رستاخیر علمی ما به انقلاب علمی، انقلاب علمی به تولید نظریه و فکر، تولید نظریه و فکر به مرجعیت علمی و رهبری علم جهان و بعد تمدن نوین اسلامی منجر شود.» رئیس دانشگاه آزاد از راه‌اندازی دانشکده‌های فرهنگ و زندگی در این دانشگاه در آینده نزدیک خبر داد و گفت: «دروس معارف، فارسی، وصایا، قرآن و دفاع مقدس در این دانشکده‌ها گنجانده می‌شود؛ چراکه معتقدیم دین درس زندگی است.»

رونمایی از کتاب جدید درسی وصایا

گفتنی است نشست علمی تبیینی «دانشگاه و جبهه مقاومت» با حضور دکتر محمدمهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، فرزاد جهان‌بین معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد، معاونان فرهنگی و دانشجویی و تعدادی از اساتید درس وصایا و اندیشه‌های امام خمینی(ره) روز گذشته در سالن شهید مطهری سازمان مرکزی دانشگاه آزاد برگزار و کتاب جدید درسی وصایا و اندیشه‌های امام خمینی(ره) رونمایی شد. در ادامه این مراسم، از واحدهای دانشگاهی برتر در تارنمای فرهنگی اجتماعی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ حوزه معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد تقدیر شد.

جهان‌بین در این نشست با اشاره به «دهه مکتب مقاومت» در دانشگاه آزاد گفت: «این دهه از ۹ دی‌ماه که نقطه عطفی در تاریخ انقلاب اسلامی است، آغاز شده و تا ۱۹ دی ماه ادامه داشت. در این دهه واحدهای مختلف دانشگاه آزاد ویژه‌برنامه‌هایی به مناسبت گرامیداشت «دهه مکتب مقاومت» و ایام شهادت سپهبد شهید حاج‌قاسم سلیمانی دارند.» وی با اشاره به ویژه‌برنامه‌های واحدهای دانشگاه آزاد در سطح ملی در دهه مکتب مقاومت اظهار کرد: «شش نشست متقن و برجسته در این دهه برگزار شده که وزارت خارجه از تلاش‌های دانشگاه آزاد در تبیین تئوریک مکتب مقاومت با حضور اساتید برجسته تقدیر کرد.» معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد خاطرنشان کرد: «۸۰۰ استاد دارای مجوز به تدریس درس وصایا و اندیشه‌های امام خمینی(ره) در دانشگاه آزاد مشغول هستند و هر سال ۳۰۰ هزار دانشجو این درس را می‌گذرانند.»